



COUNCIL OF EUROPE      CONSEIL DE L'EUROPE

*Council of Europe Treaty Series — № 210*

Savjet Evrope:  
Konvencija o sprečavanju i  
borbi protiv nasilja nad  
ženama i nasilja u porodici

Istanbul, 11.5.2011.

[www.coe.int/conventionviolence](http://www.coe.int/conventionviolence)

The official languages of the Council of Europe are English and French ( Article 12 of the Statute of the Council of Europe). Only the treaties published by the Secretary General of the Council of Europe, each in a separate booklet of the "European Treaty Series" (ETS) continued since 2004 by the "Council of Europe Treaty Series" (CETS), are deemed authentic. The translation presented here is for information only.

## Preambula

Države članice Savjeta Evrope i druge potpisnice ovog dokumenta.

Pozivajući se na Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (ETS br. 5, 1950) i njenih protokola, Evropsku socijalnu povelju (ETS br. 35, 1961, revidirano 1996, ETS br. 163), Konvenciju Savjeta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima (ETS br. 197, 2005) i Konvenciju Savjeta Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja (ETS No. 201, 2007);

Pozivajući se na sljedeće preporuke Savjeta ministara državama članicama Savjeta Evrope: Preporuku Rec (2002)5 o zaštiti žena od nasilja, Preporuku CM/Rec (2007)17 o standardima i mehanizmima rodne ravnopravnosti, Preporuku CM/Rec (2010)10 o ulogama žena i muškaraca u prevenciji i razrješenju konflikta i izgradnji mira, i na druge relevantne preporuke;

Uzimajući u obzir sve veći obim sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava koji postavlja značajne standarde u oblasti nasilja nad ženama;

Imajući u vidu Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (1966), Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (1966), Konvenciju Ujedinjenih nacija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW, 1979) i Opcioni protokol Konvencije (1999), kao i Opštu preporuku br. 19 Komiteta za eliminisanje svih oblika diskriminacije žena (Komiteta CEDAW) o nasilju nad ženama, Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta (1989) i Opcioni protokoli Konvencije (2000) i Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom (2006);

Imajući u vidu Rimski statut Međunarodnog krivičnog suda (2002);

Pozivajući se na osnovne principe međunarodnog humanitarnog prava, a posebno na Ženevsku Konvenciju (IV) koja se odnosi na zaštitu civila u vrijeme rata (1949) i dodatne protokole I i II (1977) te Konvencije;

Osuđujući sve vidove nasilja nad ženama i nasilja u porodici;

Prepoznajući da je postizanje de jure i de facto jednakosti između žena i muškaraca ključni element u sprječavanju nasilja nad ženama;

Prepoznajući da je nasilje nad ženama manifestacija istorijski nejednakih odnosa moći između žena i muškaraca, koji su doveli do dominacije i muške diskriminacije nad ženama, kao i do sprečavanja napredovanja žena u punoj mjeri;

Prepoznajući strukturnu prirodu nasilja nad ženama kao rodno zasnovano nasilje, kao i da je nasilje nad ženama jedan od ključnih društvenih mehanizama kojima se žene primoravaju da budu u podređenom položaju u odnosu na muškarce;

Prepoznajući, uz ozbiljnu zabrinutost, da su žene i djevojčice često izložene ozbiljnim oblicima nasilja poput nasilja u porodici, seksualnog uznemiravanja, silovanja, prinudnog braka, krivičnih djela počinjenih u ime takozvane „časti“ i genitalnog sakaćenja, koji predstavljaju ozbiljno kršenje ljudskih prava žena i djevojčica i glavnu prepreku ostvarivanju jednakosti između žena i muškaraca;

Prepoznajući da kršenje ljudskih prava tokom oružanih sukoba koji pogađaju civilno stanovništvo, posebno žene, u vidu raširenog ili sistematskog silovanja i seksualnog nasilja, kao i potencijalno povećanje rodno zasnovanog nasilja tokom i nakon sukoba;

Prepoznajući da su žene i djevojčice izložene većem riziku od rodno zasnovanog nasilja od muškaraca;

Prepoznajući da nasilje u porodici pogađa žene neravnomjerno, a da muškarci takođe mogu biti žrtve nasilja u porodici;

Prepoznajući da su djeca žrtve nasilja u porodici, kao i svjedoci nasilja u porodici;

Nastojeći da se iskorijeni nasilje nad ženama i nasilje u porodici u Evropi,

Saglasile su se o sljedećem:

## I. CILJEVI, DEFINICIJE, PRINCIP JEDNAKOSTI I NEDISKRIMINACIJE, OPŠTE OBAVEZE

### Ciljevi Konvencije

#### Član 1

1. Ciljevi ove Konvencije su:

a. zaštita žena od svih vidova nasilja i sprječavanje, procesuiranje i eliminisanje nasilja nad ženama i nasilja u porodici;

b. doprinos suzbijanju svih oblika diskriminacije nad ženama i promovisanje suštinske jednakosti između žena i muškaraca, uključujući i osnaživanje žena;

v. izrada sveobuhvatnog okvira, politika i mjera zaštite i pomoći svim žrtvama nasilja nad ženama i nasilja u porodici;

g. unapređenje međunarodne saradnje u pogledu eliminisanja nasilja nad ženama i nasilja u porodici;

d. pružanje podrške i pomoći organizacijama i organima unutrašnjih poslova u djelotvornoj saradnji da bi se usvojio obuhvatni pristup eliminisanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

2. Da bi se obezbijedila djelotvorna primjena odredbi Konvencije, u okviru ove Konvencije određen je mehanizam za praćenje.

### Oblast primjene Konvencije

#### Član 2

1. Konvencija se odnosi na sve vidove nasilja nad ženama, uključujući nasilje u porodici, koje žene pogađa nesrazmjerno u odnosu na muškarce.

2. Preporučuje se članicama da primjenjuju ovu Konvenciju na sve žrtve nasilja u porodici. Članice treba da poklone posebnu pažnju ženama koje su žrtve rodno zasnovanog nasilja prilikom primjene odredbi ove Konvencije.
3. Ova Konvencija primjenjuje se u doba mira kao i u situacijama oružanog sukoba.

## Definicije

### Član 3

U svrhu ove Konvencije:

- a. „nasilje nad ženama“ označava kršenje ljudskih prava i oblik diskriminacije nad ženama i predstavlja sva djela rodno zasnovanog nasilja koja dovode ili mogu da dovedu do fizičke, seksualne, psihičke ili ekonomske povrede ili patnje za žene, obuhvatajući i prijetnje takvim djelima, prinudu ili arbitrarno lišavanje slobode, bilo u javnosti ili u privatnom životu;
- b. „nasilje u porodici“ označava svako djelo fizičkog, seksualnog, psihičkog ili ekonomskog nasilja do kojeg dođe u porodici ili domaćinstvu odnosno između bivših ili sadašnjih supružnika odnosno partnera, nezavisno od toga da li učinilac dijeli ili je dijelio domaćinstvo sa žrtvom;
- v. „rod“ označava društveno određene uloge, ponašanja, aktivnosti i attribute koje dato društvo smatra prikladnim za žene i muškarce;
- g. „rodno zasnovano nasilje nad ženama“ označava nasilje koje je usmjereno protiv žene zato što je žena, odnosno ono koje nesrazmjerno utiče na žene;
- d. „žrtva“ označava svako fizičko lice koje je izloženo ophođenju opisanom pod tačkama a i b;
- đ. pojam „žena“ uključuje i djevojke ispod 18 godina starosti.

## Osnovna prava, princip jednakosti i nediskriminacije

### Član 4

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere za unapređenje i zaštitu prava svakoga, posebno žena, da živi slobodno od nasilja kako u javnoj tako i u privatnoj sferi.
2. Članice će osuditi sve oblike diskriminacije nad ženama, i bez odgađanja preduzeti neophodne zakonodavne i druge mjere za sprječavanje diskriminacije, a posebno:
  - uključivanjem u ustav države odnosno druge odgovarajuće zakone princip jednakosti između žena i muškaraca i obezbjeđivanjem praktičnog ostvarivanja ovog principa;
  - zabranom diskriminacije nad ženama, uključujući korišćenje sankcija, prema potrebi;
  - ukidanjem zakona i praksi koje diskriminišu žene.

3. Članice će obezbijediti primjenu odredbi ove Konvencije, posebno mjera zaštite prava žrtava, bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što je pol, rod, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili neko drugo mišljenje, nacionalno ili društveno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, seksualno opredjeljenje, rodni identitet, uzrast, zdravstveno stanje, invaliditet, bračno stanje, status migranta ili izbjeglice, ili neki drugi status.

4. Posebne mjere neophodne za sprečavanje i zaštitu žena od rodno zasnovanog nasilja ne smatraju se diskriminacijom u smislu ove Konvencije.

### **Obaveze država i dužna pažnja**

#### **Član 5**

1. Članice će se uzdržati od učešća u bilo kakvom činu nasilja nad ženama i obezbijediti da državni organi, zvaničnici, službenici, ustanove i drugi akteri koji nastupaju u ime države postupaju u skladu sa ovom obavezom.

2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere da sa dužnom pažnjom spriječe, istraže, kazne i obezbijede reparaciju za djela nasilja obuhvaćena ovom Konvencijom koja učine nedržavni akteri.

### **Rodno osjetljive politike**

#### **Član 6**

Članice će raditi na integrisanju pitanja roda tokom primjene i procjene uticaja odredbi ove Konvencije i na promociji i djelotvornoj primjeni politika jednakosti između žena i muškaraca i osnaživanja žena.

## **II. INTEGRISANJE POLITIKA I PRIKUPLJANJE PODATAKA**

### **Sveobuhvatne i koordinisane politike**

#### **Član 7**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere za usvajanje i primjenu djelotvornih, sveobuhvatnih i koordinisanih državnih politika koje obuhvataju sve relevantne mjere za sprečavanje i borbu protiv svih vidova nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom i nude holistički odgovor na nasilje nad ženama.

2. Članice će obezbijediti da politike koje se navode u stavu 1 stave prava žrtve u središte svih mjera i da se primjenjuju kroz djelotvornu saradnju svih nadležnih organa, institucija i organizacija.

3. Mjere koje se preduzimaju u skladu sa ovim članom uključice, prema potrebi, sve nadležne aktere, kao što su državni organi, nacionalne, regionalne i lokalne skupštine i uprave, državne institucije za zaštitu ljudskih prava i organizacije civilnog društva.

## Finansijska sredstva

### Član 8

Članice će odvojiti odgovarajuća finansijska sredstva i ljudske resurse za adekvatno sprovođenje integrisanih politika, mjera i programa za sprečavanje i borbu protiv svih vidova nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, uključujući i one koje sprovode nevladine organizacije i civilno društvo.

## Nevladine organizacije i civilno društvo

### Član 9

Članice će prepoznati, podsticati i podržavati, na svim nivoima, rad nevladinih organizacija i organizacija civilnog društva u borbi protiv nasilja nad ženama i uspostaviti djelotvornu saradnju sa ovim organizacijama.

## Koordinaciono tijelo

### Član 10

1. Članice će odrediti ili uspostaviti jedno ili više zvaničnih tijela nadležnih za koordinaciju, sprovođenje, praćenje i procjenu politika i mjera za sprječavanje i borbu protiv svih vidova nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom. Ova tijela će koordinisano prikupljati podatke u skladu sa članom 11, vršiti analizu i objavljivati rezultate.
2. Članice će obezbijediti da određena odnosno uspostavljena tijela u skladu sa ovim članom dobiju opšte podatke o mjerama preduzetim u skladu sa glavom VIII.
3. Članice će obezbijediti da određena odnosno uspostavljena tijela u skladu sa ovim članom imaju kapacitet za neposrednu komunikaciju i održavanje veza sa odgovarajućim tijelima drugih članica.

## Prikupljanje podataka i istraživanje

### Član 11

1. U svrhu primjene ove Konvencije, članice će preduzimati sljedeće:
  - a. prikupljati relevantne statističke podatke u redovnim vremenskim razmacima o slučajevima svih vidova nasilja obuhvaćenih Konvencijom;
  - b. podržavati istraživanja na terenu svih vidova nasilja obuhvaćenih Konvencijom radi proučavanja osnovnih uzroka i posljedica, učestalosti i stope osuda, kao i efikasnosti mjera koje se preduzimaju u primjeni ove Konvencije.
2. Članice će nastojati da sprovode ankete među stanovništvom u redovnim vremenskim razmacima radi procjene prevalencije i trendova svih oblika nasilja obuhvaćenih Konvencijom.
3. Članice će grupi eksperata, koja se pominje u članu 66 ove Konvencije, dati prikupljene podatke u skladu sa ovim članom kako bi se stimulisala međunarodna saradnja i omogućilo međunarodno upoređivanje (benchmarking).
4. Članice će obezbijediti da prikupljeni podaci u skladu sa ovim članom budu dostupni javnosti.

### III. PREVENCIJA

#### Opšte obaveze

##### Član 12

1. Članice će preduzeti neophodne mjere za promovisanje promjena u društvenim i kulturnim obrascima ponašanja žena i muškaraca kako bi se iskorijenile predrasude, običaji, tradicije i druge prakse koje se zasnivaju na ideji inferiornosti žena odnosno na stereotipnim ulogama žena i muškaraca.
2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne i druge mjere za prevenciju svih oblika nasilja obuhvaćenih Konvencijom svakog fizičkog odnosno pravnog lica.
3. Sve mjere preduzete u skladu s ovim poglavljem obuhvataju i odgovaraju na specifične potrebe osoba ugroženih određenim okolnostima, a u njihovom središtu nalaze se ljudska prava svih žrtava.
4. Članice će preduzeti sve neophodne mjere za podsticanje svih članova društva, posebno muškaraca i dječaka, da aktivno doprinesu sprečavanju svih oblika nasilja obuhvaćenih Konvencijom.
5. Članice će obezbijediti da se kultura, običaji, religija, tradicija ili takozvana „čast“ ne smatraju opravdanjem za bilo koje djelo nasilja obuhvaćeno Konvencijom.
6. Članice će preduzeti sve neophodne mjere za promovisanje programa i aktivnosti za osnaživanje žena.

#### Podizanje svijesti

##### Član 13

1. Članice će promovisati odnosno sprovoditi, redovno i na svim nivoima, kampanje ili programe podizanja svijesti, uključujući i saradnju sa državnim institucijama za ljudska prava i tijelima za rodnu ravnopravnost, civilnim društvom i nevladinim, posebno ženskim, organizacijama, prema potrebi, a u cilju podizanja svijesti i razumijevanja šire javnosti različitih manifestacija svih vidova nasilja obuhvaćenih Konvencijom, njihovih posljedica po djecu i potrebe da se takvo nasilje spriječi.
2. Članice će obezbijediti širenje informacija u široj javnosti o raspoloživim mjerama za sprečavanje djela nasilja obuhvaćenih Konvencijom.

#### Obrazovanje

##### Član 14

1. Članice će preduzeti, prema potrebi, neophodne korake za uvođenje nastavnog materijala o pitanjima poput jednakosti žena i muškaraca, nestereotipnih rodnih uloga, uzajamnog poštovanja, nenasilnog razrješenja sukoba u međuljudskim odnosima, rodno zasnovanog nasilja nad ženama i prava na lični integritet prilagođenog sposobnostima učenika u zvanične nastavne planove na svim nivoima obrazovanja.
2. Članice će preduzeti sve neophodne korake da bi promovisale načela iz stava 1 u neformalnim obrazovnim ustanovama, kao i u sportu, kulturnim i rekreativnim ustanovama i u sredstvima javnog informisanja.



## **Obuka stručnjaka**

### **Član 15**

1. Članice će obezbijediti odnosno ojačati odgovarajuće obuke za nadležne stručnjake koji se bave žrtvama odnosno učiniocima svih djela nasilja obuhvaćenih Konvencijom, o sprečavanju i otkrivanju takvog nasilja, jednakosti između žena i muškaraca, potrebama i pravima žrtava, kao i o sprječavanju sekundarne viktimizacije.
2. Članice će obezbijediti da obuke iz stava 1 uključe obuku o koordinisanoj saradnji više organa radi sveobuhvatnog i odgovarajućeg upućivanja u slučajevima nasilja obuhvaćenog Konvencijom.

## **Programi preventivne intervencije i programi za rad sa učiniocima nasilja**

### **Član 16**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere za osnivanje i podršku programa koji imaju za cilj da učinioci nasilja u porodici nauče i usvoje nenasilno ponašanje u međuljudskim odnosima u pogledu sprječavanja daljeg nasilja i izmjene obrazaca nasilnog ponašanja.
2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere za osnivanje i podršku programa za rad sa učiniocima, posebno seksualnim prestupnicima, koji imaju za cilj sprečavanje ponavljanja krivičnog djela.
3. Prilikom preuzimanja mjera iz stava 1 i 2, članice će obezbijediti da bezbjednost, podrška za žrtve i njihova ljudska prava budu od primarnog značaja i da, prema potrebi, osnivanje i sprovođenje ovih programa bude u bliskoj saradnji sa specijalizovanim službama za podršku žrtvama.

## **Učešće privatnog sektora i sredstava javnog informisanja**

### **Član 17**

1. Članice će podsticati privatni sektor, sektor za informacione i komunikacione tehnologije i sredstva javnog informisanja, uz dužno poštovanje slobode govora i njihove nezavisnosti, da učestvuju u razradi i sprovođenju politika i da uspostave pravilnike i standarde za sprječavanje nasilja nad ženama i veće poštovanje njihovog dostojanstva.
2. Članice će razvijati i promovisati, u saradnji sa privatnim sektorom, vještine kod djece, roditelja i vaspitača o tome kako postupati u informaciono-komunikacionom okruženju koje omogućava pristup degradirajućem sadržaju seksualne ili nasilne prirode koji može biti štetan.

## **IV. ZAŠTITA I PODRŠKA**

### **Opšte obaveze**

### **Član 18**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere zaštite svih žrtava od daljeg nasilja.
2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere, u skladu sa međunarodnim pravom, da obezbijede odgovarajuće mehanizme za djelotvornu saradnju između svih nadležnih državnih organa,

uključujući sudove, javna tužilaštva, organe unutrašnjih poslova, lokalne i regionalne uprave, kao i nevladine organizacije i ostale relevantne organizacije i lica, u pružanju zaštite i podrške žrtvama i svjedocima svih oblika nasilja obuhvaćenih Konvencijom, uključujući i upućivanje na opšte i specijalizovane službe podrške, navedene u članu 20 i 22 ove Konvencije.

3. Članice će obezbijediti da mjere koje preduzimaju u skladu sa ovim poglavljem ispunjavaju sljedeće kriterijume:

- da su zasnovane na razumijevanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici iz rodne perspektive i da su usmjerene na ljudska prava i bezbjednost žrtve; - da su zasnovane na integrisanom pristupu koji uzima u obzir odnos između žrtava, učinilaca, djece i njihovog šireg društvenog okruženja;

- imaju za cilj izbjegavanje sekundarne viktimizacije;

- imaju za cilj osnaživanje i ekonomsku nezavisnost žena žrtava nasilja;

- da, tamo gdje je to prikladno, različite službe za zaštitu i podršku žrtava budu u istim prostorijama;

- da odgovaraju na specifične potrebe ugroženih osoba, uključujući i djecu-žrtve, i da su im dostupne.

4. Pružanje usluga ne smije da zavisi od spremnosti žrtve da podnese prijavu ili svjedoči protiv bilo kog učinioca.

5. Članice će preduzeti odgovarajuće mjere za pružanje konzularne i druge vrste zaštite svojim državljanima i drugim žrtvama koje imaju pravo na takvu zaštitu u skladu sa svojim obavezama i međunarodnim pravom.

## Informisanje

### Član 19

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da žrtve dobiju odgovarajuće i blagovremene informacije o raspoloživim uslugama podrške i zakonskim mjerama na jeziku koji razumiju.

## Opšte usluge podrške

### Član 20

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da žrtve imaju pristup uslugama koje omogućavaju njihov oporavak od nasilja. Ove mjere treba da obuhvataju, kada je to neophodno, usluge kao što su: pravno i psihološko savjetovalište, finansijska pomoć, stanovanje, obrazovanje, obuka i pomoć prilikom zapošljavanja.

2. Članice će preduzeti sve neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile žrtvama pristup uslugama zdravstvene i socijalne zaštite, kao i adekvatnu opremljenost ovih službi i obučenosť zaposlenih za pomoć žrtvama i upućivanje na odgovarajuće službe.

## **Pomoć kod pojedinačnih/kolektivnih žalbi**

### **Član 21**

Članice će obezbijediti da žrtve imaju informacije i pristup važećim regionalnim i međunarodnim mehanizmima za individualne/kolektivne žalbe. Članice će promovisati pružanje senzitivne i informisane pomoći žrtvama prilikom ulaganja takvih žalbi.

## **Specijalizovane usluge podrške**

### **Član 22**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere da omoguće ili obezbijede, uz odgovarajuću geografsku rasprostranjenost, neposredne kratkoročne i dugoročne specijalizovane usluge podrške za svaku žrtvu koja je bila izložena bilo kojem djelu nasilja obuhvaćanog Konvencijom.
2. Članice će omogućiti ili obezbijediti specijalizovane usluge podrške za sve žene žrtve nasilja i njihovu djecu.

## **Sigurne kuće**

### **Član 23**

Članice će preduzeti sve neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi omogućile otvaranje odgovarajućih, lako dostupnih sigurnih kuća u dovoljnom broju za bezbjedan smještaj i proaktivnu pomoć žrtvama nasilja, posebno ženama i njihovoj djeci.

## **Telefonske linije za pomoć**

### **Član 24**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere za uspostavljanje non-stop (24 sata dnevno) besplatne telefonske linije za pomoć koja pokriva cijelu zemlju, radi davanja savjeta pozivaocima, povjerljivo odnosno čuvajući njihovu anonimnost, u vezi sa svim vidovima nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom.

## **Podrška za žrtve seksualnog nasilja**

### **Član 25**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi omogućile otvaranje odgovarajućih, lako dostupnih kriznih centara za slučajeve silovanja, ili centara za žrtve seksualnog nasilja u dovoljnom broju, koji žrtvama obezbjeđuju usluge ljekarskog i forenzičkog pregleda, podršku u slučaju traume i savjetovanje.

## **Zaštita i podrška za djecu svjedoke**

### **Član 26**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se prilikom pružanja usluga zaštite i podrške žrtvama vodi računa o pravima i potrebama djece svjedoka svih vidova nasilja obuhvaćenih Konvencijom.

2. Mjere u skladu sa ovim članom uključuju psihosocijalno savjetovanje primjereno uzrastu djece svjedoka svih vidova nasilja obuhvaćenih Konvencijom, a dužna pažnja poklanja se najboljem interesu djeteta.

## **Prijavljivanje**

### **Član 27**

Članice će preduzeti neophodne mjere kako bi se ohrabrio svaki svjedok počinjenog krivičnog djela nasilja obuhvaćenog Konvencijom, ili ona lica koja imaju opravdane razloge da sumnjaju da je takvo djelo počinjeno odnosno da se mogu očekivati dalja djela nasilja, da to prijavi nadležnim organizacijama ili organima.

## **Prijavljivanje stručnjaka**

### **Član 28**

Članice će preduzeti neophodne mjere kako bi obezbijedile da pravila o povjerljivosti koja međunarodno pravo nalaže određenim stručnjacima ne predstavljaju prepreku da, pod odgovarajućim uslovima, prijave nadležnim organizacijama, odnosno organima, ukoliko imaju osnovanu sumnju da je počinjeno ozbiljno djelo nasilja obuhvaćeno ovom Konvencijom i da se mogu očekivati dalja djela nasilja.

## **V. MATERIJALNO KRIVIČNO PRAVO**

### **Građanske parnice i pravni lijekovi**

#### **Član 29**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere da obezbijede žrtvama odgovarajuće građanske pravne lijekove protiv učinioca.

2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere da obezbijede žrtvama, u skladu s opštim principima međunarodnog prava, adekvatne građanske pravne lijekove protiv državnih organa koji nisu ispunili svoju dužnost i preduzeli neophodne preventivne i zaštitne mjere u okviru svojih nadležnosti.

### **Naknada**

#### **Član 30**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi omogućile žrtvama pravo na naknadu od učinilaca za svako krivično djelo iz ove Konvencije.

2. Odgovarajuća državna naknada biće dodijeljena onima koji su zadobili ozbiljne tjelesne povrede odnosno onima kojima je narušeno zdravlje, ukoliko šteta nije pokrivena iz drugih izvora kao što je učinilac, osiguranje, odnosno državno zdravstveno i socijalno davanje. To neće spriječiti članice da zahtijevaju povrat naknade od učinioca, dokle god se vodi računa o bezbjednosti žrtve.

3. Mjere preduzete u skladu sa stavom 2 obezbijediće dodjelu naknade u razumnom vremenskom roku.

### **Starateljstvo, pravo na posjetu i bezbjednost**

#### **Član 31**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da, prilikom dodjele starateljstva i prava na posjetu djece, slučajevi nasilja obuhvaćeni ovom Konvencijom budu uzeti u obzir.

2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da ostvarivanje svakog prava na posjetu ili starateljstvo ne ugrozi prava i bezbjednost žrtve ili djece.

### **Građanske posljedice prinudnih brakova**

#### **Član 32**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se brakovi sklopljeni pod prinudom mogu smatrati nevažećim, poništiti ili razvesti bez nepotrebnog finansijskog ili administrativnog opterećivanja žrtve.

### **Psihičko nasilje**

#### **Član 33**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da namjerno ponašanje koje ozbiljno narušava psihički integritet nekog lica prinudom ili prijetnjama bude inkriminisano.

### **Proganjanje**

#### **Član 34**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da namjerno ponašanje ponavljanjem prijetnji upućenih drugom licu, koje uzrokuju da se ono plaši za svoju bezbjednost, bude inkriminisano.

### **Fizičko nasilje**

#### **Član 35**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da namjerno počinjena djela fizičkog nasilja nad drugim licem budu inkriminisana.

## **Seksualno nasilje, uključujući silovanje**

### **Član 36**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da sljedeći vidovi namjernog ponašanja budu inkriminirani:

a. vaginalna, analna ili oralna penetracija seksualne prirode na tijelu drugog lica bez pristanka, korišćenjem bilo kog dijela tijela odnosno predmeta;

b. druge seksualne radnje sa licem bez pristanka;

v. navođenje drugog lica na pokušaj seksualnih radnji sa trećim licem bez pristanka.

2. Pristanak mora da bude dobrovoljan ishod slobodne volje lica prema procjeni u kontekstu datih okolnosti.

3. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se odredbe iz stava 1 takođe primjenjuju na djela počinjena nad bivšim ili sadašnjim supružnicima odnosno partnerima u skladu sa međunarodnim pravom.

## **Prinudni brak**

### **Član 37**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da namjerno prisiljavanje odrasle osobe ili djeteta da stupi u brak bude inkriminirano.

2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da namjerno namamljivanje odraslog lica ili djeteta na teritoriju članice ili države koja nije njena odnosno njegoja država prebivališta, sa ciljem prinude tog odraslog ili djeteta da stupi u brak, bude inkriminirano.

## **Genitalno sakaćenje žena**

### **Član 38**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se sljedeći vidovi namjernog ponašanja inkriminišu:

a. obrezivanje, infibulacija ili bilo kakvo drugo sakaćenje cijelih ili bilo kog dijela malih i velikih usmina ili klitorisa kod žene;

b. prinuda i navođenje žena da se podvrgnu nekoj od radnji navedenih pod tačkom a.

v. podsticanje, prinuda ili navođenje djevojčice na neku od radnji navedenih pod tačkom a.

## **Prinudni abortus i prinudna sterilizacija**

### **Član 39**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se inkriminišu sljedeće namjerne radnje:

a. abortus žene bez njenog informisanog pristanka;

b. operacija u svrhu odnosno uz ishod onemogućavanja prirodne reprodukcije kod žene bez njenog informisanog pristanka i razumijevanja procedure.

### **Seksualno uznemiravanje**

#### **Član 40**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da svaki oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja seksualne prirode u svrhu ili uz ishod povrede dostojanstva osobe, posebno kada se stvara zastrašujuća, neprijateljska, degradirajuća, ponižavajuća ili uvredljiva atmosfera, bude predmet krivične ili druge pravne sankcije.

### **Pomaganje odnosno podstrekivanje i pokušaj**

#### **Član 41**

1.Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi ustanovile kao krivično djelo, ukoliko je počinjeno namerno, pomaganje odnosno podstrekivanje izvršenja krivičnih djela iz člana 33, 34, 35, 36, 37, 38.a, i 39 Konvencije.

2.Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi ustanovile kao krivično djelo, ukoliko je počinjeno namjerno, pokušaj izvršenja krivičnih djela iz člana 35, 36, 37, 38.a i 39 ove Konvencije.

### **Neprihvatljiva opravdanja za krivična djela, uključujući i djela počinjena u ime takozvane „časti“**

#### **Član 42**

1.Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se u krivičnim postupcima, pokrenutim na osnovu svakog djela nasilja obuhvaćenog Konvencijom, kultura, običaji, religija, tradicija ili takozvana „čast“ ne smatraju

opravdanjem za takva djela. Tu spadaju posebno tvrdnje da je žrtva prekršila kulturne, vjerske, društvene ili tradicionalne norme ili običaje prikladnog ponašanja.

2.Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se ni jednom licu koje nagovara dijete da učini bilo koje djelo navedeno u stavu 1 ne umanjí krivična odgovornost tog lica za počinjena djela.

### **Važenje krivičnih djela**

#### **Član 43**

Krivična djela iz ove Konvencije važe nezavisno od prirode odnosa između žrtve i učinioca.

## Nadležnost Član 44

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile nadležnost nad svakim krivičnim djelom iz ove Konvencije, kada je djelo počinjeno:

a. na njihovoj teritoriji; ili

b. na brodu koji plovi pod njihovom zastavom; ili

v. u avionu registrovanom prema njihovom zakonu; ili

g. od njihovog državljanina; ili

d. od lica koje boravi na njihovoj teritoriji.

2. Članice će nastojati da preduzmu neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi uspostavile nadležnost nad svakim krivičnim djelom iz ove Konvencije, kada je ono učinjeno nad njihovim državljanima odnosno nad licem koje boravi na njihovoj teritoriji.

3. Kod sudskih postupaka za krivična djela iz člana 36, 37, 38 i 39 ove Konvencije, članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da njihova nadležnost ne bude uslovljena time da su djela inkriminisana na teritoriji na kojoj su počinjena.

4. Kod sudskih postupaka za krivična djela iz člana 36, 37, 38 i 39 ove Konvencije, članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da njihova nadležnost u pogledu tačke g. i d. stava 1 ne budu uslovljene time da sudski postupak može biti pokrenut samo na osnovu prijave žrtve krivičnog djela odnosno polaganja informacija države u kojoj je krivično djelo počinjeno.

5. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi ustanovile nadležnost nad krivičnim djelima iz ove Konvencije, u slučajevima u kojima se optuženik/ca nalazi na njihovoj teritoriji, i neće ga/je isporučiti drugoj članici, samo na osnovu njegovog/njenog državljanstva.

6. Kada više od jedne članice tvrdi da ima nadležnost nad krivičnim djelom iz ove Konvencije, članice učesnice će se, prema potrebi, konsultovati međusobno, u smislu određivanja najprikkladnije nadležnosti za postupak.

7. Ne dovodeći u pitanje opšta pravila međunarodnog prava, ova Konvencija ne isključuje ni jednu krivičnu nadležnost neke članice koju ona ima u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

## Sankcije i mjere Član 45

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da krivična djela iz ove Konvencije budu kažnjiva sankcijama koje su djelotvorne, srazmjerne i koje odvrćaju od vršenja krivičnih djela, uzimajući u obzir njihovu ozbiljnost. Ove sankcije obuhvataju, prema potrebi, kazne lišavanja slobode, što može dovesti do izručenja.



2. Članice mogu da donesu druge mjere u odnosu na učinioce, kao što su:

- praćenje ili nadzor osuđenih lica;

- ukidanje prava na roditeljstvo, ukoliko se najbolji interes djeteta, što može da uključuje bezbjednost žrtve, ne može garantovati ni na koji drugi način.

### **Otežavajuće okolnosti**

#### **Član 46**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se sljedeće okolnosti, ukoliko već nisu sastavni dio krivičnog djela, mogu, u skladu sa odgovarajućim odredbama nacionalnog zakonodavstva, smatrati za otežavajuće okolnosti prilikom određivanja kazne za krivična djela iz Konvencije:

a. krivično djelo počinjeno nad bivšim ili sadašnjim supružnikom ili partnerom, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, od člana porodice, lica koje stanuje zajedno sa žrtvom ili lica koje je zloupotrijebilo svoj autoritet;

b. ponovljeno krivično djelo, odnosno srodna djela;

v. krivično djelo počinjeno nad licem koje je postalo ugroženo usljed određenih okolnosti;

g. krivično djelo počinjeno nad djetetom odnosno u prisustvu djeteta;

d. krivično djelo koje je počinilo dvoje ili više ljudi u saradnji;

đ. krivično djelo kome je prethodilo ili koje je pratilo ekstremno nasilje;

e. krivično djelo počinjeno uz upotrebu oružja ili uz prijetnju oružjem;

ž. krivično djelo sa ozbiljnim fizičkim ili psihičkim posljedicama za žrtvu;

z. učinilac prethodno osuđivan za krivična djela slične prirode.

### **Presude treće članice**

#### **Član 47**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi prilikom određivanja kazne uzele u obzir konačne presude trećih članica za krivična djela iz ove Konvencije.

### **Zabrana procesa obaveznog alternativnog razrješenja sporova odnosno određivanja kazne**

#### **Član 48**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi zabranile obavezno alternativno razrješenje sporova, uključujući medijaciju i pomirenje, u odnosu na sve oblike nasilja obuhvaćene Konvencijom.

2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile, ukoliko se odredi novčana kazna, da se povede računa o sposobnosti učinioca da ispuni svoje finansijske obaveze prema žrtvi.

## VI. ISTRAGA, SUDSKI POSTUPAK, PROCEDURALNO PRAVO I ZAŠTITNE MJERE

### Opšte obaveze

#### Član 49

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se istrage i sudski postupci za sve vidove nasilja obuhvaćene Konvencijom sprovode bez neopravdanog odlaganja i pritom uzimaju u obzir prava žrtve tokom svih faza krivičnog procesa.

2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere, u skladu sa osnovnim principima ljudskih prava i imajući u vidu razumijevanje nasilja iz rodne perspektive, kako bi se obezbijedili djelotvorna istraga i sudski postupak za sva krivična djela obuhvaćena ovom Konvencijom.

### Neposredni odgovor, prevencija i zaštita

#### Član 50

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da nadležni organi unutrašnjih poslova odgovore na sve vidove nasilja obuhvaćene Konvencijom odmah i na odgovarajući način i ponude odgovarajuću i neposrednu zaštitu žrtvama.

2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se odgovorni organi unutrašnjih poslova uključe odmah i na odgovarajući način u prevenciju i zaštitu od svih oblika nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom, uključujući i upotrebu preventivnih operativnih mjera i prikupljanje dokaza.

### Procjena rizika i upravljanje rizikom

#### Član 51

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da nadležni organi obave procjenu rizika od smrtnosti, ozbiljnosti situacije i rizika od ponavljanja nasilja u cilju upravljanja rizikom, i ukoliko je neophodno, koordinisanog obezbjeđenja i podrške.

2. Strane će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da se prilikom procjene iz stava 1 uzme u obzir, u svim fazama istrage i primjene zaštitnih mjera, činjenica da učinioci djela nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom posjeduju vatreno oružje ili imaju pristup vatrenom oružju.

## Hitne mjere zaštite Član 52

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da nadležni organi imaju mandat da izdaju nalog, u situacijama neposredne opasnosti, učiniocu nasilja u porodici da napusti mjesto stanovanja žrtve ili ugrožene osobe na dovoljan vremenski period i da zabrane učiniocu da uđe u stan ili stupi u kontakt sa žrtvom ili ugroženom osobom.

## Mjere zabrane prilaska odnosno zaštite Član 53

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da odgovarajuće mjere zabrane prilaska odnosno zaštite budu na raspolaganju žrtvama svih vidova nasilja obihvaćenih Konvencijom.

2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da mjere zabrane prilaska odnosno zaštite koje se navode u stavu 1:

- budu dostupne za neposrednu zaštitu i bez nepotrebnih finansijskih ili administrativnih opterećenja za žrtvu;
- se donose na određeni period odnosno dok se ne izmijene odnosno ukinu;
- tamo gde je neophodno, izdaju se na ex parte osnovi sa neposrednim dejstvom;
- budu dostupne bez obzira na druge sudske postupke ili uz njih;
- mogu da se uvedu u kasnije sudske postupke.

3. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da kršenja zabrane prilaska odnosno mjere zaštite izrečene u skladu sa stavom 1 budu predmet sankcija koje su djelotvorne, srazmjerne i koje odvrćaju od vršenja krivičnih djela.

## Istrage i dokazi Član 54

Članice će preduzeti neophodne ili druge mjere kako bi obezbijedile da, tokom svakog građanskog odnosno krivičnog sudskog postupka, dokazi koji se odnose na seksualnu prošlost i ponašanje žrtve budu prihvaćeni samo ukoliko je to relevantno i neophodno.

## Postupci ex parte i ex officio Član 55

1. Članice će obezbijediti da istrage ili sudski postupci za krivična djela iz člana 35, 36, 37, 38 i 39 ove Konvencije ne zavise u potpunosti od izvještaja odnosno prijave koju je podnijela žrtva ukoliko je krivično djelo u potpunosti ili dijelom počinjeno na njenoj teritoriji, i da postupak može da se nastavi čak i ako žrtva povuče svoju izjavu ili prijavu.

2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile, u skladu sa uslovima koje propisuje njihovo nacionalno zakonodavstvo, mogućnost za vladine i nevladine organizacije i savjetnike u oblasti nasilja u porodici, da pomognu i/ili daju podršku žrtvama, na njihov zahtjev, tokom istrage i sudskog postupka u vezi sa krivičnim djelima iz ove Konvencije.

## Mjere zaštite Član 56

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere zaštite prava i interesa žrtava, uključujući njihove posebne potrebe kao svjedoka, u svim fazama istrage i sudskog postupka, posebno:

a. obezbjeđujući im zaštitu, kao i zaštitu za njihove porodice i svjedoke od zastrašivanja, odmazde i ponovljene viktimizacije;

b. obezbjeđujući obaviještenost žrtava, barem u slučajevima kada žrtve i njihove porodice mogu biti u opasnosti, o bjekstvu učinioca odnosno privremenom ili trajnom puštanju na slobodu;

v. obavještavajući žrtve, pod uslovima u skladu sa međunarodnim pravom, o njihovim pravima i raspoloživim uslugama, o ishodu njihove žalbe, prijave, o opštem napretku istrage odnosno postupka i o njihovoj ulozi u prethodnom, kao i o ishodu njihovog slučaja;

g. omogućavajući žrtvama, da u skladu sa proceduralnim pravilima međunarodnog prava, budu saslušane, pruže dokaze i predstave svoje stanovište, potrebe i brige, neposredno odnosno preko posrednika, i da one budu uzete u razmatranje;

d. obezbjeđujući žrtvama odgovarajuće usluge podrške tako da njihova prava i interesi budu propisno predstavljeni i uzeti u obzir;

đ. obezbjeđujući usvajanje mjera za zaštitu privatnosti i ugleda žrtve;

e. obezbjeđujući da se gdje god je moguće izbjegne susret žrtava i učinilaca u prostorijama suda i organa unutrašnjih poslova;

ž. obezbjeđujući žrtvama nezavisne i stručne prevodioce kada su žrtve stranke u postupku odnosno kada iznose dokaze;

z. omogućavajući žrtvama da svjedoče, u skladu sa pravilima njihovog nacionalnog zakonodavstva, u sudnici bez vlastitog prisustva ili barem bez prisustva optuženog, naročito korišćenjem odgovarajućih komunikacionih tehnologija, tamo gdje su dostupne.

2. Dijete žrtva i dijete svjedok nasilja nad ženama i nasilja u porodici treba da dobije, prema potrebi, posebne mjere zaštite koje su u najboljem interesu djeteta.

## **Pravna pomoć**

### **Član 57**

Članice će obezbijediti pravo na pravni savjet i besplatnu pravnu pomoć žrtvama pod uslovima koje propisuje njihovo nacionalno zakonodavstvo.

## **Zastarjelost**

### **Član 58**

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da zastarijevanje pokretanja sudskog postupka za krivična djela iz člana 36, 37, 38 i 39 ove Konvencije, traje dovoljno dugo i srazmjerno ozbiljnosti krivičnog djela koje je u pitanju, kako bi se obezbijedilo dovoljno vremena za efikasno pokretanje postupka nakon što žrtva dostigne punoljetstvo.

## **VII. MIGRACIJE I AZIL**

### **Boravišni status**

#### **Član 59**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da žrtve čiji boravišni status zavisi od supružnika odnosno partnera u skladu sa njihovim nacionalnim zakonodavstvom, u slučaju raskida braka ili veze, i posebno teških okolnosti, na zahtjev dobiju nezavisnu dozvolu boravka bez obzira na dužinu trajanja braka ili veze. Uslovi koji se odnose na dodjelu i trajanje nezavisne dozvole boravka utvrđuju se nacionalnim zakonodavstvom.
2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da žrtve mogu da dobiju obustavu postupka protjerivanja pokrenutog u vezi sa boravišnim statusom koji zavisi od supružnika ili partnera u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, i omogućile im da podnesu zahtjev za nezavisnu dozvolu boravka.
3. Članice će izdati dozvolu boravka sa mogućnošću produženja žrtvama u jednoj od dvije naredne situacije, ili u obje:
  - a. kada nadležni organ smatra da je njihov ostanak neophodan zbog njihove lične situacije;
  - b. kada nadležni organ smatra da je njihov ostanak neophodan u svrhu njihove saradnje sa nadležnim organima u istrazi ili krivičnom postupku.
4. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da žrtve prinudnog braka dovedene u drugu zemlju u svrhu vjenčanja, a koje su zbog toga izgubile boravišni status u zemlji u kojoj inače borave, mogu ponovo da ostvare taj status.

## **Rodno zasnovani zahtjevi za azil**

### **Član 60**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da rodno zasnovano nasilje nad ženama bude prepoznato kao oblik proganjanja u okviru značenja člana 1, A (2), Konvencije iz 1951. koja se odnosi na status izbjeglica, i kao vid ozbiljnog ugrožavanja koje zahtijeva komplementarnu/subsidijarnu zaštitu.
2. Članice će obezbijediti rodno osjetljivo tumačenje po svakom osnovu Konvencije, a u slučajevima gdje se utvrdi da postoji strah od proganjanja po jednom ili više ovih osnova, podnosiocima zahtjeva biće odobren izbjeglički status u skladu sa primjenjivim nadležnim instrumentima.
3. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi razvile rodno osjetljive procedure prijema i usluge podrške za azilante, kao i rodno osjetljiva uputstva i procedure za azil, koje obuhvataju utvrđivanje izbjegličkog statusa i zahtijevanje međunarodne zaštite.

## **Zabrana protjerivanja odnosno vraćanja**

### **Član 61**

1. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere za poštovanje principa zabrane protjerivanja odnosno vraćanja (non-refoulement) u skladu sa postojećim obavezama prema međunarodnom pravu.
2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da žrtve nasilja nad ženama kojima je potrebna zaštita, nezavisno od njihovog boravišnog statusa, ne budu ni pod kojim uslovima vraćene ni u jednu zemlju u kojoj bi bile u riziku odnosno gdje bi mogle da budu podvrgnute mučenju, nehumanom ili ponižavajućem ophođenju ili kažnjavanju.

## **VIII. MEĐUNARODNA SARADNJA**

### **Opšti principi**

#### **Član 62**

1. Članice će međusobno saradivati, u skladu sa odredbama ove Konvencije, a kroz primjenu odgovarajućih međunarodnih i regionalnih instrumenata za saradnju oko građanskih i krivičnih pravnih pitanja, kao i dogovora postignutih na osnovu jedinstvenih odnosno recipročnih zakona i nacionalnog zakonodavstva, u što većoj mjeri, u cilju:
  - a. sprečavanja, borbe protiv i krivičnog gonjenja svih vidova nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom;
  - b. zaštite i pomoći žrtvama;
  - v. vršenja istrage odnosno sprovođenja postupaka koji se odnose na krivična djela iz ove Konvencije;

g. sprovođenja odgovarajućih građanskih i krivičnih presuda pravosudnih organa svake od članica, uključujući i mjere zaštite.

2. Članice će preduzeti neophodne zakonodavne ili druge mjere kako bi obezbijedile da žrtve krivičnog djela iz ove Konvencije počinjenog na teritoriji neke od članica, a koja nije teritorija njenog prebivališta, mogu da podnesu žalbu pred nadležnim organima svoje države prebivališta.

3. Ukoliko članica koja daje uzajamnu pravnu pomoć u krivičnim pitanjima oko isporučivanja ili sprovođenja građanske ili krivične presude druge članice ove Konvencije, koja je uslovljena sporazumom, dobije zahtjev za takvu pravnu saradnju od članice sa kojom nema potpisan takav sporazum, može smatrati ovu Konvenciju za pravni osnov uzajamne pravne pomoći u pitanjima krivičnog prava, isporučivanja ili sprovođenja građanskih ili krivičnih presuda jedne članice u odnosu na krivična djela iz ove Konvencije.

4. Članice će nastojati da uvrste, prema potrebi, sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici u programe razvojne pomoći trećim državama, što obuhvata i sklapanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma sa trećim zemljama u pogledu zaštite žrtava u skladu sa članom 18, stavom 5.

### Mjere koje se odnose na ugrožene osobe

#### Član 63

Kada jedna članica, na osnovu raspoloživih informacija, ima opravdanu sumnju da je neko lice neposredno ugroženo bilo kojim krivičnim djelom nasilja navedenim u članu 36, 37, 38 i 39 ove Konvencije na teritoriji druge članice, članica koja ima ove podatke podstiče se da ih bez odlaganja prenese drugoj strani sa ciljem preduzimanja odgovarajućih mjera zaštite. Tamo gdje je to primjenjivo, ovi podaci obuhvatiće detalje o postojećim mjerama zaštite za ugrožena lica.

### Informisanje

#### Član 64

1. Članica od koje su informacije tražene ima obavezu da odmah obavijesti članicu koja je informacije tražila o svim okolnostima koje onemogućavaju sprovođenje tražene radnje odnosno ukoliko postoji vjerovatnoća da je znatno uspore.

2. Članica može, u okviru granica nacionalnog zakonodavstva, bez prethodnog zahtjeva, uputiti drugoj članici informacije koje je dobila u okviru svoje istrage kada smatra da odavanje takve informacije može da pomogne drugoj strani u sprečavanju krivičnih djela iz ove Konvencije odnosno prilikom pokretanja ili sprovođenja istraga ili postupaka po pitanju takvih krivičnih djela, odnosno koja može da dovede do zahtjeva za saradnju sa tom članicom u skladu sa ovim poglavljem.

3. Članica koja dobije neku informaciju u skladu sa stavom 2, prosljediće takvu informaciju svojim nadležnim organima kako bi se poveo postupak ukoliko se smatra prikladnim, odnosno kako bi ova informacija bila uzeta u obzir u odgovarajućim građanskim odnosno krivičnim postupcima.

## Zaštita podataka

### Član 65

Lični podaci se skladište i koriste u skladu sa obavezama koje članice imaju prema Konvenciji o zaštiti pojedinaca u pogledu automatske obrade ličnih podataka (ETS, br. 108).

## IX. MEHANIZAM ZA PRAĆENJE

### Ekspertska grupa za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici

#### Član 66

1. Ekspertska grupa za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (u daljem tekstu GREVIO) pratiće kako članice primjenjuju ovu Konvenciju.
2. GREVIO čini najmanje 10 a najviše 15 članova, vodeći računa o rodnoj i geografskoj ravnoteži, kao i multidisciplinarnoj stručnosti. Članove će izabrati Komitet članica Konvencije, na osnovu nominacija iz redova državljana država članica ove Konvencije, na mandat od četiri godine, uz mogućnost da jednom budu ponovo izabrani.
3. Prvi izbor 10 članova održaće se u periodu od jedne godine nakon stupanja na snagu ove Konvencije. Izbor pet dodatnih članova obaviće se nakon 25. ratifikacije odnosno pristupa.
4. Odabir članova GREVIO zasniva se na sljedećim načelima:
  - a. članovi se biraju u skladu sa transparentnom procedurom iz redova lica visokog moralnog integriteta, poznatih po svojoj stručnosti u oblasti ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, nasilja nad ženama i nasilja u porodici, kao i pomoći i zaštite žrtava, odnosno koja su pokazala stručno iskustvo u oblastima obuhvaćenim ovom Konvencijom;
  - b. bilo koja dva člana GREVIO ne mogu biti državljani iste države;
  - v. članovi treba da predstavljaju glavne pravne sisteme;
  - g. članovi treba da predstavljaju aktere i organe u oblasti sprečavanja nasilja nad ženama i nasilja u porodici;
  - d. članovi predstavljaju sami sebe i nezavisni su i nepristrasni u vršenju svojih funkcija i na raspolaganju su za efikasno izvršavanje svojih dužnosti.
5. Izbornu proceduru za članove GREVIO odrediće Komitet ministara Savjeta Evrope nakon konsultacija sa stranama i njihovog jednoglasnog odobrenja, u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ove Konvencije.
6. GREVIO donosi sopstveni pravilnik o radu.



7. Članovi GREVIO grupe i drugi članovi delegacija koji obavljaju državne posjete kako je opisano u članu 68, stav 9 i 14, uživaće privilegije i imunitete iz dodatka ove Konvencije.

### **Komiteo članica**

#### **Član 67**

1. Komiteo članica sastoji se od predstavnika članica ove Konvencije.
2. Komiteo članica saziva generalni sekretar Savjeta Evrope. Prvi sastanak komiteta održaće se u roku od godinu dana nakon stupanja na snagu ove Konvencije radi izbora članova GREVIO grupe. Nakon toga će se sastajati na zahtjev jedne trećine članica, predsjednika komiteta članica ili generalnog sekretara.
3. Komiteo članica donosi sopstveni pravilnik o radu.

### **Postupak**

#### **Član 68**

1. Članice podnose generalnom sekretaru Savjeta Evrope, na osnovu upitnika koji GREVIO pripremi, izvještaj o zakonodavnim i drugim mjerama koje odredbe ove Konvencije čine pravnosnažnim.
2. GREVIO razmatra izvještaj podnesen u skladu sa stavom 1 sa predstavnicima dotične članice.
3. Nakon toga je postupak procjene podijeljen u cikluse, čiju dužinu trajanja određuje GREVIO. Na početku svakog ciklusa GREVIO bira konkretne odredbe na kojima će zasnivati postupak procjene i šalje upitnik.
4. GREVIO određuje odgovarajući način za sprovođenje ovog postupka praćenja. Može da donese poseban upitnik za svaki ciklus procjene, koji služi kao osnova članicama za postupak procjene primjene ove Konvencije. Takav upitnik upućuje se svim članicama. Članice odgovaraju na ovaj upitnik, kao i na sve druge zahtjeve za informacije od GREVIO grupe.
5. GREVIO može da dobije informacije o primjeni Konvencije od nevladinih organizacija i civilnog društva, kao i od državnih institucija za zaštitu ljudskih prava.
6. GREVIO će dužnu pažnju posvetiti postojećim informacijama od drugih regionalnih i međunarodnih instrumenata i organa u oblastima obuhvaćenim ovom Konvencijom.
7. Prilikom donošenja upitnika za svaki ciklus procjene, GREVIO će dužnu pažnju posvetiti prikupljanju podataka i istraživanju u zemljama članicama kako je opisano u članu 11 ove Konvencije.
8. GREVIO može da dobije informacije o primjeni Konvencije od komesara za ljudska prava Savjeta Evrope, Parlamentarne skupštine i nadležnih specijalizovanih organa Savjeta Evrope, kao i iz drugih međunarodnih instrumenata. Žalbe podnijete ovim organima i njihov ishod takođe je na raspolaganju GREVIO grupi.

9. GREVIO može da organizuje, u saradnji sa državnim organima i uz pomoć nezavisnih lokalnih eksperata, posjete državama, ukoliko dobijene informacije nisu dovoljne, odnosno u slučajevima koji su opisani u stavu 14. Tokom ovih poseta GREVIO će dobiti pomoć stručnjaka u određenim oblastima.

10. GREVIO priprema nacrt izvještaja koji sadrži analizu primjene odredaba na kojoj se ova procjena zasniva, kao i prijedloge u odnosu na to kako članica o kojoj se radi može da riješi identifikovane probleme. Nacrt izvještaja se šalje na komentare članici koja je u postupku procjene. GREVIO će uzeti u obzir komentare članice prilikom usvajanja izvještaja.

11. Na osnovu svih prikupljenih informacija i komentara članica, GREVIO donosi svoj izveštaj i zaključke koji se odnose na mjere koje članice preduzimaju u cilju primjene odredbi ove Konvencije. Ovaj izvještaj i zaključci se šalju dotičnoj članici i Komitetu članica. Izvještaj i zaključci GREVIO grupe objavljuju se nakon usvajanja, zajedno sa naknadnim komentarima dotične članice.

12. Ne dovodeći u pitanje postupak u stavu 1 do 8, Komitet članica može da usvoji na osnovu izvještaja i zaključaka GREVIO grupe, preporuke koje se odnose na tu članicu (a) u vezi sa mjerama koje treba preduzeti prilikom sprovođenja zaključaka GREVIO grupe, ukoliko je neophodno određivanjem datuma za podnošenje informacija o njihovom sprovođenju, i (b) sa ciljem promovisanja saradnje sa tom članicom i pravilne primjene ove Konvencije.

13. Ukoliko dobije pouzdane informacije koje ukazuju na probleme koje je potrebno odmah riješiti kako bi se spriječio ili ograničio obim odnosno broj ozbiljnih povreda Konvencije, GREVIO može da zahtijeva hitnu predaju specijalnog izvještaja koji se odnosi na mjere preduzete za sprječavanje ozbiljnog, masovnog, odnosno trajnog obrasca nasilja nad ženama.

14. Uzimajući u obzir informacije koje je podnijela dotična članica, kao i sve druge pouzdane informacije koje su joj na raspolaganju, GREVIO može da naloži jednom ili više svojih članova da sprovede istragu i hitno izvesti GREVIO. Kada situacija nalaže i uz pristanak članice, istraga može obuhvatati posjetu na teritoriji članice.

15. Nakon pregleda nalaza istrage koja se navodi u stavu 14, GREVIO će predati nalaze dotičnoj članici i, prema potrebi, Komitetu članica i Komitetu ministara Savjeta Evrope zajedno sa svim komentarima i preporukama.

#### **Opšte preporuke** **Član 69**

GREVIO može da usvoji, prema potrebi, opšte preporuke o primjeni ove Konvencije.

#### **Učešće parlamenta u praćenju primjene Konvencije** **Član 70**

1. Nacionalni parlamenti članica pozvani su da učestvuju u praćenju preduzetih mjera u primjeni ove Konvencije.

2. Članice podnose izveštaje GREVIO grupe svojim nacionalnim parlamentima.

3. Parlamentarna skupština Savjeta Evrope pozvana je da redovno prati primjenu ove Konvencije.

## **X. ODNOS PREMA DRUGIM MEĐUNARODNIM INSTRUMENTIMA**

### **Odnos prema drugim međunarodnim instrumentima**

#### **Član 71**

1. Ova Konvencija ne utiče na obaveze koje proizilaze iz drugih međunarodnih instrumenata kojih su članice ove Konvencije takođe sadašnje ili buduće članice, a koje sadrže odredbe o pitanjima kojima se bavi ova Konvencija.

2. Članice ove Konvencije mogu zaključivati međusobne bilateralne odnosno multilateralne sporazume u vezi sa pitanjima koje pokriva ova Konvencija, a u svrhu dopune odnosno jačanja njenih odredaba odnosno lakše primjene načela koja su u njoj sadržana.

## **XI. IZMJENE I DOPUNE KONVENCIJE**

### **Izmjene i dopune**

#### **Član 72**

1. Svi prijedlozi članica za izmjene i dopune ove Konvencije biće prenijeti generalnom/j sekretaru/ki Savjeta Evrope, a on odnosno ona će ih proslijediti državama članicama Savjeta Evrope, svakoj potpisnici, svakoj članici, Evropskoj uniji, svakoj državi pozvanoj da potpiše ovu Konvenciju u skladu sa odredbama u članu 75, kao i svakoj državi pozvanoj da pristupi ovoj Konvenciji u skladu sa odredbama u članu 76.

2. Komitet ministara Savjeta Evrope razmotriće predložene izmjene i dopune i nakon konsultacije sa članicama ove Konvencije koje nisu članice Savjeta Evrope može usvojiti izmjene i dopune ako za njih glasa većina u skladu sa članom 20.d Statuta Savjeta Evrope.

3. Tekst svake izmjene i dopune koju Komitet ministara usvoji u skladu sa stavom 2 šalje se članicama na usvajanje.

4. Sve izmjene i dopune usvojene u skladu sa stavom 2 stupaju na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od mjesec dana nakon što sve članice obavijeste generalnog sekretara o prihvatanju izmjena i dopuna.

## **XII. ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Efekti ove Konvencije**

#### **Član 73**

Odredbe ove Konvencije neće dovesti u pitanje odredbe nacionalnog zakonodavstva i obavezujućih međunarodnih instrumenata koji su već na snazi odnosno mogu da stupe na snagu, koji određuju ili bi odredili povoljnija prava za lica u sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

## Rješavanje sporova

### Član 74

1. Članice koje učestvuju u nekom sporu koji može da nastane u vezi sa primjenom ili tumačenjem odredbi ove Konvencije prvo će pokušati da razriješe spor putem pregovora, pomirenja, arbitraže ili nekog drugog metoda mirnog rješavanja spora oko kojeg se slože.
2. Komitet ministara Savjeta Evrope može da uspostavi procedure za rješavanje sporova koje članice mogu da koriste u slučaju spora, ukoliko se o tome slože.

## Potpisivanje i stupanje na snagu

### Član 75

1. Ova Konvencija otvorena je za potpisivanje državama članicama Savjeta Evrope, državama koje nisu članice, a učestvovala su u njenoj izradi i Evropskoj uniji.
2. Ova Konvencija podliježe potvrđivanju prihvatanju odnosno odobravanju. Instrumenti potvrđivanja, prihvatanja ili odobravanja deponuju se kod generalnog sekretara Savjeta Evrope.
3. Ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od tri mjeseca nakon dana kada je 10 potpisnica, među kojima najmanje osam članica Savjeta Evrope, izrazilo pristanak na obavezivanje Konvencijom u skladu sa odredbama iz stava 2.
4. Ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od tri mjeseca nakon datuma deponovanja instrumenta kojim je potvrđuje, prihvata ili odobrava svaka država koja se navodi u stavu 1, ili Evropska unija, koja naknadno izrazi svoj pristanak na obavezivanje Konvencijom.

## Pristupanje Konvenciji

### Član 76

1. Nakon stupanja na snagu ove Konvencije, Komitet ministara Savjeta Evrope može, nakon konsultacija sa članicama Konvencije i njihovog jednoglasnog pristanka, pozvati bilo koju državu koja nije članica Savjeta Evrope, i nije učestvovala u izradi Konvencije, da pristupi Konvenciji, većinskom odlukom u skladu sa članom 20.d Statuta Savjeta Evrope, anonimnim glasanjem predstavnika članica u Komitetu ministara.
2. Kod svake države pristupnice Konvencija će stupiti na snagu prvog dana mjeseca nakon isteka perioda od tri mjeseca nakon datuma deponovanja instrumenta za pristup kod generalnog sekretara Savjeta Evrope.

## Teritorijalna primjena

### Član 77

1. Svaka država Evropske unije može, u vrijeme potpisivanja ili prilikom deponovanja svog instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili pristupa, odrediti teritoriju ili teritorije na koje će se ova Konvencija odnositi.

2. Svaka članica može, bilo kada kasnije, putem izjave upućene generalnom sekretaru Savjeta Evrope, da proširi primjenu ove Konvencije na bilo koju drugu teritoriju određenu u izjavi i za čije je međunarodne odnose nadležna ili u čije ime je opunomoćena da preduzima mjere. U pogledu takve teritorije, Konvencija će stupiti na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od tri mjeseca nakon što generalni sekretar primi takvu izjavu.

3. Svaka izjava u skladu sa dva prethodna stava može se, u pogledu teritorije određene u izjavi, povući putem obavještenja generalnom sekretaru Savjeta Evrope.

Povlačenje postaje važeće prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od tri mjeseca nakon što generalni sekretar primi takvo obavještenje.

### **Rezerve** **Član 78**

1. Nikakve druge rezerve ne mogu se staviti u pogledu bilo koje odredbe ove Konvencije osim kao što je navedeno u stavu 2 i 3.

2. Svaka država ili Evropska unija može, prilikom potpisivanja odnosno deponovanja svog instrumenta za ratifikaciju, prihvatanje, odobrenje odnosno pristup, izjavom generalnom sekretaru Savjeta Evrope, da se pozove na svoje pravo da primjenjuje ili ne primjenjuje samo u određenim slučajevima ili pod određenim uslovima odredbe iz:

- člana 30, stava 2;

- člana 44, stava 1.d, 3 i 4;

- člana 55, stava 1 u pogledu člana 35 po pitanju lakših krivičnih djela;

- člana 58 u pogledu članova 37, 38 i 39;

- člana 59.

3. Svaka država ili Evropska Unija može, prilikom potpisivanja odnosno deponovanja svog instrumenta za potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje odnosno pristup, izjavom upućenom generalnom sekretaru Savjeta Evrope, da se pozove na svoje pravo da obezbijedi nekrivične sankcije, umjesto krivičnih sankcija za ponašanje kako se navodi u članovima 33 i 34.

4. Svaka članica može u potpunosti odnosno djelimično da povuče rezerve putem izjave generalnom sekretaru Savjeta Evrope. Ovakva izjava postaje punovažna od datuma prijema generalnog sekretara.

### **Važnost i revizija rezervi** **Član 79**

1. Rezerve opisane u članu 78, stavu 2 i 3, važe pet godina od dana stupanja na snagu ove Konvencije za svaku članicu. Međutim, ove rezerve mogu da se obnove na istu dužinu trajanja.

2. Osamnaest mjeseci prije dana isteka rezerve, generalni sekretar Savjeta Evrope šalje obavještenje o isteku članici. Ne kasnije od tri mjeseca prije isteka, članica obavještava generalnog sekretara o produžetku, izmjeni odnosno povlačenju rezerve. U slučaju nedostatka obavještenja od članice, generalni sekretar će obavijestiti članicu da smatra da je rezerva automatski produžena na period od šest meseci. Ukoliko članica ne obavijesti generalnog sekretara o svojoj namjeri da produži odnosno izmijeni svoju rezervu prije isteka tog vremena, dolazi do ukidanja rezerve.

3. Ukoliko članica stavi rezervu u skladu sa članom 78, stavom 2 i 3, u obavezi je da podnese, prije nego što je obnovi, ili na zahtjev, objašnjenje GREVIO grupi, o opravdanom osnovu za njeno produženje.

### Otkazivanje Član 80

1. Svaka članica može u svakom trenutku otkazati ovu Konvenciju putem obaveštenja generalnom sekretaru Savjeta Evrope.

2. Takvo otkazivanje stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka perioda od tri mjeseca nakon dana što generalni sekretar primi obavještenje.

### Obavještenje Član 81

Generalni sekretar Savjeta Evrope obavještava države članice Savjeta Evrope, države koje nisu članice, a učestvovala su u izradi Konvencije, sve potpisnice, sve članice, Evropsku uniju i sve države pozvane da pristupe Konvenciji o sljedećem:

a. svakom potpisivanju;

b. deponovanju svakog instrumenta za potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje odnosno pristupanje;

v. svakom datumu stupanja na snagu ove Konvencije u skladu sa članovima 75 i 76;

g. svakoj izmjeni i dopuni usvojenoj u skladu sa članom 72 kao i datumu kada takva izmjena odnosno dopuna stupa na snagu;

d. svakoj rezervi i povlačenju rezervi stavljenih u skladu sa članom 78;

đ. svakom otkazivanju u skladu sa odredbama člana 80;

e. svakom drugom činu, obavještenju ili komunikaciji koja se odnosi na ovu Konvenciju.

Kao potvrdu toga dolje potpisani, ovlašćeni za potpis, potpisali su ovu Konvenciju.

U Istanbulu, dana 11.maja 2011.godine, na engleskom i francuskom jeziku, oba teksta jednake važnosti, u jednom primjerku koji se deponuje u arhivu Savjeta Evrope. Generalni sekretar Savjeta Evrope šalje

ovjerene kopije svakoj državi članici Savjeta Evrope, državama koje nisu članice, a učestvovala su u izradi Konvencije, Evropskoj uniji i svakoj državi koja je pozvana da pristupi ovoj Konvenciji.

### **Dodatak – Privilegije i imuniteti (član 66)**

1. Ovaj dodatak odnosi se na članove GREVIO grupe pomenute u članu 66 Konvencije, kao i na druge članove delegacija u državnim posjetama. U svrhu ovog dodatka, sintagma „drugi članovi delegacija u državnim posjetama“ obuhvata nezavisne nacionalne eksperte i stručnjake koji se navode u članu 68, stav 9 ove Konvencije, zaposlene u Savjetu Evrope i prevodioce koje angažuje Savjet Evrope u pratnji GREVIO tokom državnih posjeta.

2. Članovi GREVIO grupe i drugi članovi delegacija u državnim posjetama, prilikom obavljanja funkcija koje se odnose na pripremu i sprovođenje državnih posjeta, koji putuju u vezi sa tim funkcijama, uživaju sljedeće privilegije i imunitete:

a. imunitet od ličnog hapšenja odnosno pritvora kao i od oduzimanja ličnog prtljaga, kao i imunitet od svakog sudskog postupka u pogledu riječi koje izgovore ili napišu, i svih akata koje učine u službenom svojstvu; b. izuzeće od svih ograničenja njihove slobode kretanja na izlasku i ulasku u svoju zemlju boravka, kao i pri ulasku i izlasku iz zemlje u kojoj obavljaju svoju funkciju, kao i od registracije kao stranaca u zemlji koju posjećuju ili kroz koju prolaze obavljajući svoju funkciju.

3. U toku putovanja radi obavljanja svojih funkcija, članovima GREVIO grupe i drugim članovima delegacije u državnoj posjeti će, po pitanjima carinske i devizne kontrole, biti dodijeljene iste olakšice kao i one koje se dodjeljuju predstavnicima stranih državnih delegacija na privremenoj službenoj dužnosti.

4. Dokumenti koji se odnose na procjenu primjene Konvencije u posjedu članova GREVIO grupe i drugih članova delegacije u državnoj posjeti uživaju nepovredivost ukoliko se odnose na aktivnost GREVIO grupe. Zvanična prepiska GREVIO grupe odnosno zvanična komunikacija članova GREVIO i drugih članova delegacije u državnoj posjeti ne podliježu zadržavanju odnosno cenzuri.

5. Da bi članovi GREVIO grupe i drugi članovi delegacije u državnoj posjeti imali potpunu slobodu govora i potpunu nezavisnost u obavljanju svojih dužnosti, imunitet od sudskog postupka u odnosu na izgovorene ili pisane riječi i sva djela koja učine obavljajući svoje dužnosti ostaće na snazi čak i kada lica o kojima se radi nisu angažovana u obavljanju takvih dužnosti.

6. Privilegije i imunitet dodjeljuju se licima pomenutim u stavu 1 ovog dodatka u cilju očuvanja nezavisnosti pri obavljanju funkcija u interesu GREVIO grupe, a ne u njihovu ličnu korist. Generalni sekretar Savjeta Evrope ukinuće imunitet licima iz stava 1 ovog dodatka u svakom slučaju u kojem, po njegovom/ njenom mišljenju, imunitet ometa izvršenje pravde i tamo gdje njegovo ukidanje ne dovodi u pitanje interese GREVIO grupe.